

XXX. državno Natjecanje iz hrvatskoga jezika

24. travnja 2025.

sedmi (VII.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

100

Upute natjecateljima

1. Mobitele, pametne satove i druge prijenosne ili nosive elektroničke audio i videouređaje treba predati članu Povjerenstva koji provodi Natjecanje za pojedini razred.
2. Ispit se piše 100 minuta.
3. Ispit se piše isključivo kemijskom olovkom crne ili plave boje. Tinta se ne smije moći obrisati.
4. Prije rješavanja ispita treba čitljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
5. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
6. Ispitne zadatke treba pažljivo pročitati.
7. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
8. Rješenja treba upisivati na za to predviđena mjesta.
9. Ako natjecatelj želi izmijeniti odgovor, treba ga precrtati, dopisati istom kemijskom olovkom novi odgovor te podizanjem ruke pozvati dva člana Povjerenstva koja nadziru pisanje. Oba člana trebaju odmah pred natjecateljem parafirati izmjenu odgovora. **Svaki natjecatelj smije u cijelome ispitu imati najviše tri izmjene.**
10. Odgovori ne smiju biti pisani velikim tiskanim slovima.
11. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
12. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
13. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Državnoga povjerenstva)
2. _____
(član Državnoga povjerenstva)
3. _____
(član Državnoga povjerenstva)

„Poslali su me u škole da budem gospodin. Da se ne patim orući zemlju. No, svagda sam ja jedan te isti: čovjek sa srcem u grudima i suzom u oku.”

(Dragutin Tadijanović, *Autobiografija*)

Napiši na crte odgovor u zadatcima od 1. do 26.

1. Dopuni rečenice imenom jednoga od navedenih istarskih spomenika. Dva spomenika nisu uvrstiva.

Humski grafit, Istarski razvod, Plominski natpis, Supetarski ulomak

a) Ranu potvrdu naziva *hrvatski jezik* nalazimo u spomeniku koji se zove _____, pisanoj ispravi kojom se uređuju granice između feudalnih gospodara i seoskih općina, a u kojoj se na samome početku imenuju jezici na kojima se piše („jednoga latinskoga, drugoga nimškoga, a tretoga hrvackoga, da imamo vsaki na svoj orijinal pisat”).

b) Najzapadnije zasvjedočen zapis na ćirilici na hrvatskome prostoru jest riječ *amen*, uklesana u _____.

2	
---	--

2. Napiši točno riječi koje nisu pravopisno točne ne mijenjajući im oblik. U svakome retku teksta jedna je takva riječ.

Djeca kadkad kažu da ne vole školu, ali tad se sjetim
kako smo svi s osmijehom trčali u doljni razred jedva
čekajući da počne sat. Kolona papirića s čarobnim porukama
nađe tad put preko bilježnica, sendvića i galamdžija
do onoga kojemu je namjenjena i na koga djeluje.
Sad znam da su dijete, dječija sreća i djetinjstvo čovjeku sve.

(prema: Siniša Glavašević, *Priča o djetinjstvu*)

6	
---	--

3. Upiši zareze u zadanu rečenicu.

U razgovorima je Dragutin Tadijanović velikan hrvatske književnosti uvijek bio
jako jako zanimljiv.

2	
---	--

4. Opiši jednim pridjevom kojih je boja mačke krzno na ilustraciji. Pritom obuhvati obje boje.

Mačka je _____.

1	
---	--

5. Pozorno pročitaj tekst i riješi zadatke.

U skladu s gornjim zahtjevima i objašnjenjima, potrebno je osigurati dosljednu primjenu hrvatskoga književnog jezika u školama, novinstvu, javnom i političkom životu, na radiju i televiziji kad se govori o hrvatskom stanovništvu, te da službenici, nastavnici i javni radnici, bez obzira otkuda potjecali, službeno upotrebljavaju književni jezik sredine u kojoj djeluju.

a) Navedi cjeloviti naziv dokumenta iz kojega je tekst preuzet.

1	
---	--

b) Kad je tekst objavljen (navedi puni nadnevak)?

1	
---	--

c) Objasni cjelovitom rečenicom je li sadašnji status hrvatskoga standardnog jezika u okviru službenih jezika Europske unije u skladu s napisanim tekstom.

sadržajna točnost odgovora

jezična točnost odgovora

1	
1	

6. Napiši umanjnice podcrtanih riječi u nominativu množine.

Sunce je obasjalo rumeni **obraz** dok je pažljivo vadila **korijen** biljke iz zemlje.

3	
---	--

8	
---	--

7. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica otisnute velikim tiskanim slovima ispod crte.

Vjekoslav Majer rođen je 1900. godine i iako je pohađao _____
TRGOVAČKU AKADEMIJU

_____ u Zagrebu, odlučio se za književnost te pripada naraštaju
hrvatskih pisaca koji su se pojavili nakon _____,
PRVOGA SVJETSKOG RATA

na razmeđu umjetničkih pravaca _____.
MODERNE I EKSPRESIONIZMA

Njegov poetski izričaj blizak je _____,
MATOŠEVSKOJ POETICI

a s Matošem ga je povezivao i Zagreb.

Opjevao je mnoge _____ ulice i parkove.
ZAGREBAČKE GORNJOGRADSKE

Prema njegovoj najpoznatijoj knjizi „Iz dnevnika malog Perice” snimljen je film „Tko pjeva, zlo ne misli”. Za svoj književni rad Vjekoslav Majer dobio je

NAGRADU „VLADIMIR NAZOR” ZA ŽIVOTNO DJELO

O svojem je ranom djetinjstvu rekao: „Rođen sam u _____
STRELJAČKOJ BROJ 7

_____, preko puta stare zagrebačke streljane. U naš je stan dopirao šum
platana s ceste na ulazu u Tuškanac. Iz obližnjega parka čuo se uvijek pjev ptica.”

7	
---	--

8. Napiši pridjeve iz teksta u neodređenome obliku. Ne mijenjaj im padež, rod ni broj!

Iza ugla pojavio se veseli dječak. U njegovu plavom oku iskrila je sreća dok se ispod
žutoga kišobrana grlio s djevojčicom.

3	
---	--

9. Napiši zamjenice iz rečenice u nominativu jednine.

Čime si je nasmijao sinoć dok smo ih pratili kući?

3	
---	--

13	
----	--

10. Odredi vrstu podcrtanim riječima.

- a) Krenula sam put škole. _____
- b) Tri puta vodila su me do tamo. _____
- c) Trip sam pogrešno skrenula. _____

3	
---	--

11. Oblikuj zbirne imenice od podcrtanih imenica u odgovarajućemu obliku kako bi se uklopile u rečenicu.

- a) U djetinjstvu različiti ti se događaji čine razbacani poput zvijezda na nebu.
Kad odrasteš, poslože se u _____ koje ima priču.
- b) Svaka je zvijezda jedan biser, sve su one zajedno najljepše
_____ kojim se kitimo kad ostarimo.

2	
---	--

12. Objasni cjelovitom rečenicom odnosi li se vlastito ime u rečenici na mušku ili žensku osobu.

Napisat ću pjesmu o Matiji Lukić.

sadržajna točnost odgovora

jezična točnost odgovora

1	
1	

13. Oblikuj brojeve imenice od brojeva napisanih u zagradama u odgovarajućemu obliku kako bi se uklopile u rečenicu.

- Djece je u obitelji bilo (5) _____.
- (3) _____ su se često svađala, a (2) _____ su ih mirile.

3	
---	--

14. Oblikuj glagolsku imenicu od podcrtanih glagola.

- a) Šaljem poruke. _____
- b) Pio sam vodu. _____

2	
---	--

12	
----	--

15. Oblikuj pridjeve od imenica napisanih u zagradama tako da se uklape u rečenice.

a) Za _____ života objavljeno je 500-tinjak njegovih pjesama.
(Tadijanović)

b) Svoj umjetnički put započeo je 1920. stanujući u _____
(Slavonski Brod)
samostanu, u kojemu je napisao prve pjesme.

3	
---	--

c) Mnogo je radio i na prikupljanju _____ građe i dokumentacije o
(knjiga)
našim istaknutim pjesnicima.

16. Sastavi dvije rečenice služeći se samo svim zadanim riječima i potrebnim pomoćnim glagolom. Napiši rečenicu u prezentu i kondicionalu prvome.

li, reći, što, tko

a) u prezentu:

b) u kondicionalu prvome:

2	
---	--

17. Odredi padež podcrtanim riječima u tekstu tako da uobičajene kratice (N, G, D, A, V, L, I) napišeš iznad podcrtanih riječi.

Godine 1933. upoznah dva draga čovjeka: njihov je život urastao u moj kao korijenje hrasta što uraste u zemlju. Danas ću govoriti samo o drugome od njih. Kazivat ću nešto o dvadesetgodišnjemu mladiću Ivanu Kovačiću. On je, dvije godine poslije našega poznanstva, ovomu svojem imenu, koje su nosili i otac njegov i djed njegov, dodao još jedno ime: Goran. I po njemu on već niče u bronci i kamenu.

5	
---	--

(D. Tadijanović, *O Goranu i sebi*)

10	
----	--

18. Dopuni tekst zadanim oblikom glagola u zagradama. Neka glagoli budu u odgovarajućemu obliku kako bi se uklopili u rečenicu!

Postojeći prostor u prizemlju palače Horvat (urediti) _____ je u
(gl. pridjev trpni)
memorijalnu zbirku pjesnika Dragutina Tadijanovića, odnosno Spomen-dom
Dragutina Tadijanovića. Spomen-dom po svojem idejnom rješenju
(pokušavati) _____ dočarati ambijentalne vrijednosti svake sobe iz
(prezent)
pjesnikova zagrebačkoga stana u Gajevoj ulici. Sobe (urediti) _____
(aorist)
kustosi zanimljivim elementima autentična namještaja, memorabilijama, bogatim
arhivom, skulpturama, fotografijama, pismima, velikim brojem knjiga i umjetnina,
koji (posredovati) _____ između nas i vremena u kojemu
(futur prvi)
pjesnik (živjeti) _____.
(pluskvamperfekt)
To sve (trebati) _____ imati za svrhu (kreirati) _____
(kondicional prvi) (glagolska imenica)
atmosfera u kojoj će svaki posjetitelj na svoj način, ovisno o osobnome iskustvu,
doživjeti prostor.

(prema tekstu <https://www.gugsb.hr/spomen-dom/>)

7	
---	--

19. Odredi vrstu riječi kojom je izrečen subjekt.

- a) Sad ćeš ti Nives napisati zadaću. _____
b) Ivanu je uz more lijepo odrastati. _____
c) *Aha* izriče likovanje i zloradost. _____

3	
---	--

20. Napiši rečenice tako da ispraviš gramatičke pogreške.

- a) Siročad su se igrala.

b) Djeca su ih gledali kroz prozor.

2	
---	--

12	
----	--

21. Prepiši iz rečenice zadane priložne oznake.

Djeca su se zbog glasne vike odmah razbježala niz strmo stubište i u svoje učionice.

priložna oznaka mjesta koja izriče cilj: _____

priložna oznaka uzroka: _____

2	
---	--

22. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

- Zaokruži slovo uz rečenicu u kojoj se nalazi izravni objekt.
- Dokaži cjelovitom rečenicom da je to izravni objekt.

- a) Pruće je skup prutova.
b) Skupila je pruća za potpalu.
c) Zabrinuto je gledala u pruće.
d) Veselila se pruću i toplini vatre.

sadržajna točnost odgovora

2	
---	--

jezična točnost odgovora

1	
---	--

23. Odredi službu podcrtanim riječima u rečenici.

- a) Radosno je cičala. _____
b) Društvo je radosno. _____
c) Radosno dijete svi vole. _____

3	
---	--

24. Preoblikuj imenički atribut iz rečenice u pridjevni.

Sinoć nije nedostajalo oblaka na plavetnilu neba.

1	
---	--

9	
---	--

25. Napiši rečenicu pazeći da red riječi bude stilski neobilježen.

Tadijanović je uživao za voljenu ženu pjesme pisati.

1	
---	--

26. Napiši kratice ili pokrate podcrtanih riječi i izraza. Ne mijenjaj im padežni oblik!

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu bit će domaćin
dodjele diploma. Svečanost će se održati 25. svibnja ove godine.
Pozdravni će govor održati gospođa Tomić, a ovoj će svečanoj prigodi
nazočiti i predstavnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

4	
---	--

Zaokruži slovo uz točan odgovor u zadacima od 27. do 30.

27. U kojoj su rečenici svi glagoli nesvršeni?

- a) Pjesma *Da sam ja učiteljica* otkriva da učiteljica zauzima važno mjesto i ostavlja dubok trag na pjesnika.
- b) Pjesma *O krilatom konju* kao da pjeva o liku iz svijeta mašte koji je odlučio pojaviti se u našem svijetu.
- c) Pjesmu *Moje igračke* napisao je poput kratke priče u kojoj pjesnik govori kako se zabavljao kao dijete.
- d) Pjesmu *Večer nad gradom* gradi na rodnome Rastušju, ali uspješno dočara i nostalgiju koju pjesnik osjeća za zavičajem.

1	
---	--

28. U kojoj se rečenici nalazi glagol koji ne može biti povratni?

- a) Pjesma nosi važnu simboliku.
- b) Postigla je doista veliku brzinu.
- c) Teško će im oprostiti tu pogrešku.
- d) Vratio je pogled na oblake.

1	
---	--

7	
---	--

29. Koja je rečenica gramatički točna?

- a) Rekli su joj da nalikuje majci.
- b) Rekli su joj da nalikuje na majku.
- c) Usprkos kiše ide k prijateljici.
- d) Usprkos kiši ide kod prijateljice.

1	
---	--

30. U kojoj je rečenici imenski predikat?

- a) Djeca se danima okupljahu na igralištu.
- b) Ispjevao je pjesmu u jednome dahu.
- c) Livada se predivno zeleni u proljeće.
- d) Željko je postao kapetan momčadi.

1	
---	--

31. Označi naglasak podcrtanim riječima.

Svaka obitelj ima svoj recept za sreću.

2	
---	--

32. Zaokruži u svakome paru riječ koja je točna u zadanoj rečenici.

Sjećanja iz **svojega/mojega** djetinjstva pažljivo čuvam kao **sve/svo** blago svijeta i ne **bi/bih** ih dala ni da mi **neko/tko** plati.

4	
---	--

8	
---	--

Pozorno pročitaj tekst i prouči grafički prikaz ispod teksta te odgovori na pitanja služeći se podacima iz teksta i grafičkoga prikaza.

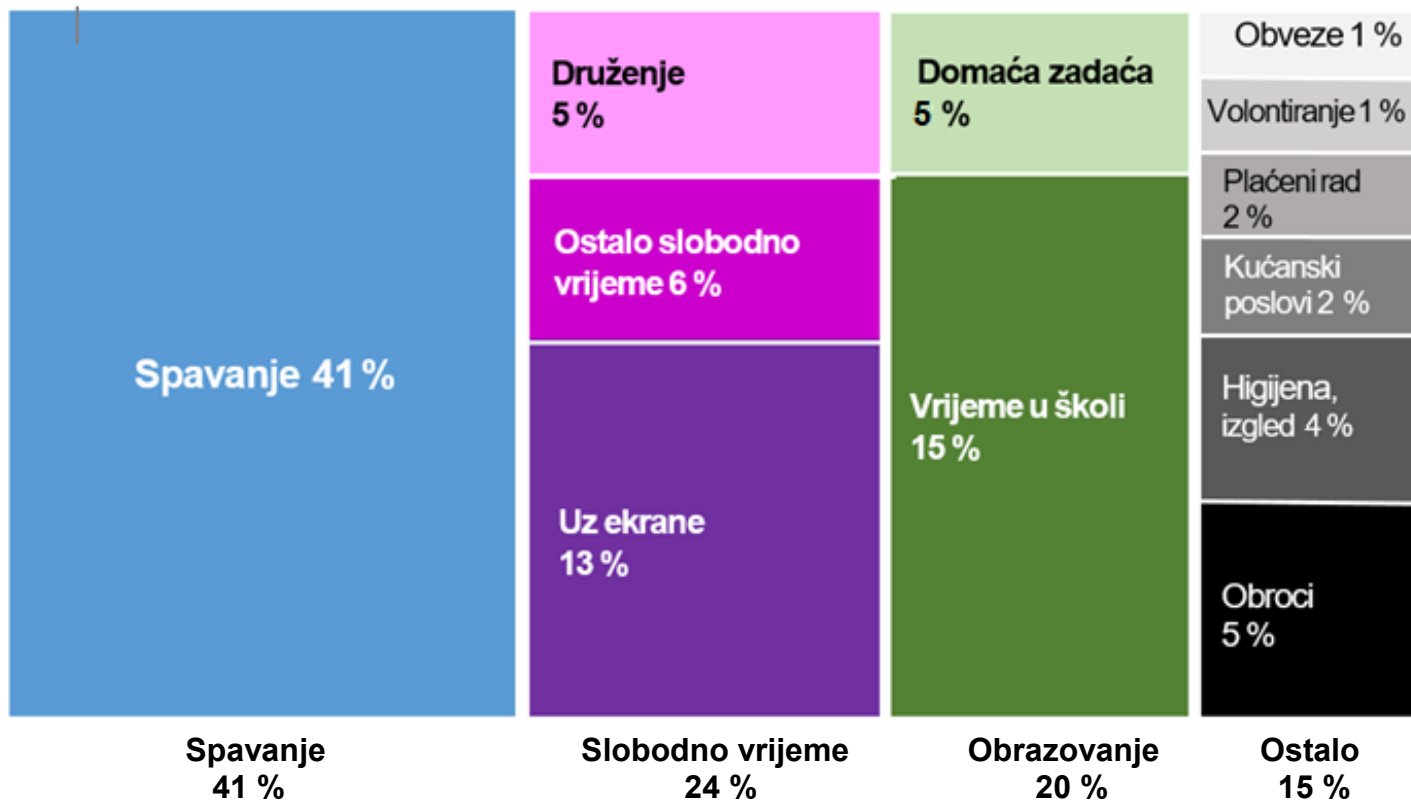
Dragutin Tadijanović

Prve godine mojega školovanja

Idući u Brod u školu, od jeseni 1916. do ranoga proljeća 1920., hodio sam svakoga dana pješice nanoge iz Rastušja u Brod pa natrag, blizu petnaest kilometara. Kad bih se vratio, poslije ručka učio sam, pisao zadaću i pomagao svojim pri svagdanjemu poslu. Baki je bilo drago da joj donesem vodu s bunara, od potoka, ili da s kime narežem drva te ih iscijepam. Svakoga je dana, podvečer, trebalo očistiti konjsku štalu, prostrti slamu pod konje i napojiti ih donijevši vode u „pitli”. Kad je bilo blato (a kad ga nije bilo?), valjalo je čistiti zablacene kotače kola. U proljeće i ljeto, prije noći trebalo je nakositi djeteline i donijeti je u ponjavcu* konjima. Učio bih u sobi u koju se često ulazilo i izlazilo, a nikome nije na um palo da govori tiše ili da ne viče. Lijegao sam rano ne samo zato što bi se vazda jadikovalo: „Skup je petrolej” nego i stoga što je trebalo ustati u četiri sata ujutro, bila zima, bilo ljeto. Mene su budili u pet, a u šest sam odlazio u školu, i ljeti, i zimi.

(prema: Dragutin Tadijanović, *Knjiga o svojim i o sebi*)

* *ponjava, ponjavac* – prostirač izrađen od raznobojnih krpa

Grafički prikaz rezultata istraživanja dnevnih aktivnosti tinejdžera u SAD-u u 2019. godini

(prema istraživanju koje je proveo *Pew Research Center*)

Napiši na crte odgovore u zadatcima od 33. do 38.

33. Objasni cjelovitom rečenicom, služeći se kontekstom koji pruža ostatak rečenice, koje bi moglo biti značenje riječi *pitla*.

sadržajna točnost odgovora

1

jezična točnost odgovora

1

34. Navedi cjelovitom rečenicom dva razloga zbog kojih je pripovjedač rano lijegao.

sadržajna točnost odgovora

2

jezična točnost odgovora

1

35. Usporedi Tadijanovićevu svakodnevicu, na temelju autobiografskoga zapisa, sa svakodnevicom američkoga tinejdžera 2019. godine, na temelju grafičkoga prikaza, tako da izdvojiš dvije bitne razlike u strukturi obveza koje suvremeno istraživanje prikazuje u odjeljku *Slobodno vrijeme*. Odgovor oblikuj kao cjelovite rečenice.

sadržajna točnost odgovora

2

jezična točnost odgovora

1

36. Napiši jednu riječ kojom se može zamijeniti prilog *vazda* u tekstu ne mijenjajući značenje rečenice.

1	
---	--

37. Koliki dio dana tinejdžeri 2019. godine provode baveći se obrazovnim aktivnostima?

1	
---	--

38. Prepiši dio rečenice iz teksta o Dragutinu Tadijanoviću u kojemu se upotrebljava više riječi za izražavanje istoga značenja iako bi i jedna riječ bila dovoljna.

1	
---	--

3	
---	--